

A photograph of a red brick wall with a horizontal crack. A small green plant with thin stems and a single yellow flower is growing out of the crack. The background is the textured surface of the red bricks.

Het belang van collectieve ruimtes

Evelyne Deceur
Dienst Beleidsparticipatie Stad Gent
Vakgroep sociaal werk en sociale pedagogiek Universiteit Gent

13 sociale hoogbouwblokken, gebouwd tussen 1959 en 1965 volgens het modernistische principe

“Deze nieuwe woongelegenheden zullen niet minder luchtig en zonnig zijn dan deze die we elders zagen.”

Stedenbouwkundige en ruimtelijke uitgangspunten:

- Uitsluitend “bezonde hoogbouw in openbaar groen, afgescheiden van het verkeer” (aanpassing BPA): ‘maar’ 12,7% bebouwde oppervlakte
- Prestigieuze architectuur
- Diverse appartementen, van studio’s tot 3-slaapkamerappartementen , waarvan ‘maar’ 30% voor zogenaamde ‘krotbewoners’
- In de plinten van de hoogbouw: dubbelhoge inkomhallen, bergruimtes, fietsenstallingen, stookzalen en – bij Borluut – een kinderspeelplaats
- Gemeenschappelijke voorzieningen in de wijk: twee winkelcentra en een buurthuis (naast de sportlokalen rondom de Watersportbaan)

WASSEN

DROGEN

STRIJKEN

WASSALON

SELF WASH
CENTER

	Neermeersen	Gent
aantal inwoners	2.418	261.483
aandeel alleenstaanden	59,9%	41,4%
mediaan netto inkomen	14.345	17.919
aandeel kansarme geboortes	46,4%	21,7%
werkloosheidsdruk (18-64)	19,5%	8,8%
werkloosheidsdruk (18-24)	31,8%	12,3%
aandeel laaggeschoolde niet-werkende werkzoekenden	62,9%	47,8%
aandeel verhoogde tegemoetkomingen	57,4%	20,2%

Noden

- Leefbaarheid staat onder druk door groeiende problemen en spanningen op vlak van dakloosheid, psychische kwetsbaarheid en middelenmisbruik, maar evenzeer door een toename van zwerfvuil en sluikstort *in* de hoogbouwtorens
- Het sociaal isolement en samenlevingsproblemen nemen toe
- Voor kinderen en jongeren is er geen structureel naschools- en vrijetijdsaanbod
- Er zijn nauwelijks sociale en economische voorzieningen in de nabijheid van de sociale hoogbouw
- De publieke (groene) ruimte nodigt niet uit, accommodeert geen ontmoeting, ...

De corona-periode heeft al deze noden, ondanks de grote inzet van buurtpartners, nogmaals benadrukt én versterkt!

*“Mensen hebben de neiging om te zeggen ‘**het gaat**’, ook al draait het thuis vierkant .”*

*“De echte drama’s spelen zich af **achter de voordeur**.”*

*“De **digitale kloof** is reëel. Smartphones zijn er wel. Maar voor kinderen en jongeren die bv. een les moeten volgen of taken maken, is een laptop nodig. (...) We hebben veel gebeld, zijn, als het mocht, ook langsgedaan bij bewoners. Uitleg vragen en geven blijft cruciaal.”*

*“Kinderen en jongeren lopen verloren rond of worden thuisgehouden uit schrik dat ze besmet worden. Sommige ouders zijn op dat vlak heel radicaal omdat ze heel bang zijn. Terwijl zeker een aantal onder hen echt op hun limieten stoten. Je kinderen 24/24 thuis alleen opvangen is onhoudbaar. **Hoe komt het dat de stem van kinderen en jongeren pas zo laat is gehoord?**”*

*“We worden sterk geconfronteerd **eenzaamheid**. We horen echt mensen vragen naar plekken en kansen tot ontmoeting. Het gebrek aan publieke voorzieningen zorgt ervoor dat er weinig kans is tot ontmoeting. Klein voorbeeld: afgelopen weekend overleed Willem. Vorige week zat hij nog huilend bij ons. Hij voelde zich zo ontzettend eenzaam. Hij voelde zich betekenisloos. **We moeten inzetten op goeie ontmoetingsplekken, plekken waar mensen iets kunnen betekenen.**”*

Ik u ook.

An aerial photograph of a city area. A large, irregularly shaped area is outlined with a dashed black line. This area contains a river on the left, a large green field in the center, and several buildings. A smaller, rectangular area within this larger area is outlined with a dashed white line. The text 'structuurschets' is written in white, italicized font over the green field, and 'inrichtingsplan' is written in white, italicized font over the rectangular area.

structuurschets

inrichtingsplan

*“Ik vind het zo jammer dat nog zoveel bewoners hun klein, slecht geïsoleerd appartement niet verlaten omdat ze zich niet veilig voelen, of onbegrepen. We profileren ons als zeer laagdrempelig, ook in onze activiteiten waarbij we ons vaak richten op het gebruik van de openbare ruimte, maar zelfs dat is vaak nog niet voldoende. We zouden meer tijd en ruimte moeten maken om een duurzame band met hen op te bouwen, want ja, dat heeft tijd nodig. En dit kan enkel door **meer aandacht, meer middelen en een structurele werking ingebed in en ook tussen de gebouwen, mét vertrouwde gezichten.**”*

Aandacht voor ...

- **Mensgericht(e) ruimte(lijk plannen)**
 - Belang van “stad maken voor én met iedereen”
 - Nadruk op ‘het collectieve’
- **Goed beheer**
 - Hoe vrijwaar je het publieke karakter van een ruimte? Hoe hou je een ruimte dynamisch en meervoudig? Hoe creëer je een gedeelde verantwoordelijk tussen bewoners, buurtpartners, de Stad, ...?
- **Koppeling met stedelijk beleid en stedelijke kwesties**
 - Wat maak je zichtbaar? Hoe wordt het sociale ruimtelijk weergegeven? Wat zijn structurele antwoorden?